

Kretslopp

Aug
2013

För dig som bor i lägenhet

Göteborgs Stad
Kretslopp och vatten

**Kan lycka
köpas för
pengar?**

Sidan 5

***Kan vi
bära allt
vi äger?***

Sidan 2

**Välldoftande
& vacker**

Sidan 8

**Farligt
avfall-bilen
rullar i höst**

Sidan 6

Vi fyller fortfarande Ullevi

För 80 år sedan trodde avfallsplanerarna att svenskarnas konsumtion inte skulle öka mer. Behoven var uppfyllda och det fanns inget mer att önska. Så fel man hade...

Vi köper fler möbler, hushållsartiklar, kläder, datorer och telefoner än någonsin. På bara tio år har konsumtionen i Sverige ökat med 26 procent. När det gäller kläder och skor har den ökat med cirka 40 procent och för datorer och mobiltelefoner är ökningen över 100 procent¹.

– Vi måste tänka om. Jorden maktar inte med vår överkonsumtion, säger Ronnie Ljungh, miljöpartist och ordförande i kretslopp och vattennämnden.

Prylar blir förr eller senare sopor och idag genererar en genomsnittlig göteborgare lite mer än 400 kg avfall per år. Det är en nedgång jämfört med för fem år sedan, men fortfarande kan vi fylla hela Ullevi med stadens sopor.

Bra på sortering

I Göteborgs Stads budget för 2013 kan man läsa att staden ska minska de klimatpåverkande utsläppen med minst 40 procent till år 2020, jämfört

med 1990 års nivå. Dessutom ska vi hushålla med resurserna, begränsa gifterna och minska avfallet.

– Vikttaxan är ett exempel på hur man kan använda ekonomiska styrmedel för att öka sortering och materialåtervinning, säger Ronnie Ljungh.

Om man får betala soppåsen efter vikt blir det mer attraktivt att sortera ut matavfall som kan bli biogas, förpackningar som kan återvinnas och farligt avfall som kan tas om hand på ett bra sätt. Målet är ett hållbart samhälle, ett kretslopps-samhälle.

Men kan detta åstadkommas genom enbart källsortering och materialåtervinning? I så fall borde vi i Sverige vara nära målet. Vi ligger nämligen på en topplacering när

Så här mycket plats skulle göteborgarnas 215 000 ton sopor ta om de under ett år samlades i Ullevi. Ett viktigt mål för Göteborg är att minska de mängderna.

det gäller källsortering. Vi återvinner 90 procent av alla glasförpackningar och tidningar och 75 procent av alla förpackningar utom plast². 2011 var vi dessutom bäst på att lämna in elektronikavfall³.

Minska uppkomsten av avfall

Materialåtervinning innebär en stor miljövinst, men även här förbrukas resurser. Material slits ut och svinnet i processen gör att man måste komplettera med ny råvara om produktionsmängderna ska upprätthållas. Dessutom krävs det energi och transporter.

När det gäller matavfall för biogastillverkning är det till exempel tio gånger bättre, med tanke på klimatutsläpp, att istället äta upp maten.

Detta trots att biogas som ersätter bensin radikalt minskar utsläppen av koldioxid.

Slutsats: Ska vi minska sopberget måste vi börja vid källan, vi måste helt enkelt minska avfallet genom att minska överkonsumtionen, alternativt konsumera prylar och upplevelser som kräver mindre resurser.

Men här går trenden åt motsatt håll. Trots att forskarna trodde att alla våra materiella behov var fyllda för länge sedan fortsätter vi att konsumera. Varför?

– För att vi har pengar. Vi skulle kunna spara pengarna, men vi väljer att köpa nya saker, säger Cecilia Soler, konsumtionsforskare

på Handelshögskolan i Göteborg.

Cecilia Soler menar att det handlar om en samhällsnorm. Pengarna ska användas för konsumtion så att hjulen kan snurra och tillväxten upprätthållas. Och för att locka oss att köpa en ny mobiltelefon trots att den gamla fungerar, att fylla den redan överfulla garderoben med en ny klänning eller att lägga pengar på ytterligare en avancerad espressomaskin, ja då krävs mode, reklam och teknikutveckling.

Shopping ett sätt att umgås

– Om alla människor redan har en fungerande telefon måste tillverkarna

>>>

Detta kan du
göra för att minska
din konsumtion och
din sopmängd:

- Köp produkter med lång hållbarhet och som går att reparera.
- Köp begagnade saker.
- Använd tygkasse när du handlar.
- Släng ingen mat – använd resterna.
- Drink kranvatten istället för att köpa vatten på flaska eller burk.
- Köp tjänster istället för varor. Ge bort upplevelsepresentier istället för vanliga paket. Dela ägodelar med grannar och vänner, till exempel genom bilpooler.
- Låna prylar av grannar eller vänner som du vet att du bara behöver använda enstaka gånger, exempelvis bormaskin.

hitta på en ny version, annars avstannar produktionen. Alla dessa nya produkter och deras reklam bygger in en ständig otillfredsställelse hos oss. I sin värsta form blir det shoppingmissbruk, men vi sysslar alla med ett slags shopaholic-light, säger Cecilia Soler som menar att köpcentret ersatt gamla institutioner som kyrkan och familjen. Våra existentiella frågor löser vi numera via shopping.

– Många i Sverige har mycket pengar och lite tid. Vårt identitetsarbete, att finna oss själva, sker på

marknaden. Varje dag bombarderas vi av budskap om att vi är vad vi köper: I shop therefore I am. Att göra en söndagsutflykt till ett köpcentrum blir ett sätt att umgås, säger Cecilia Soler som menar att begreppet hållbar tillväxt är en myt.

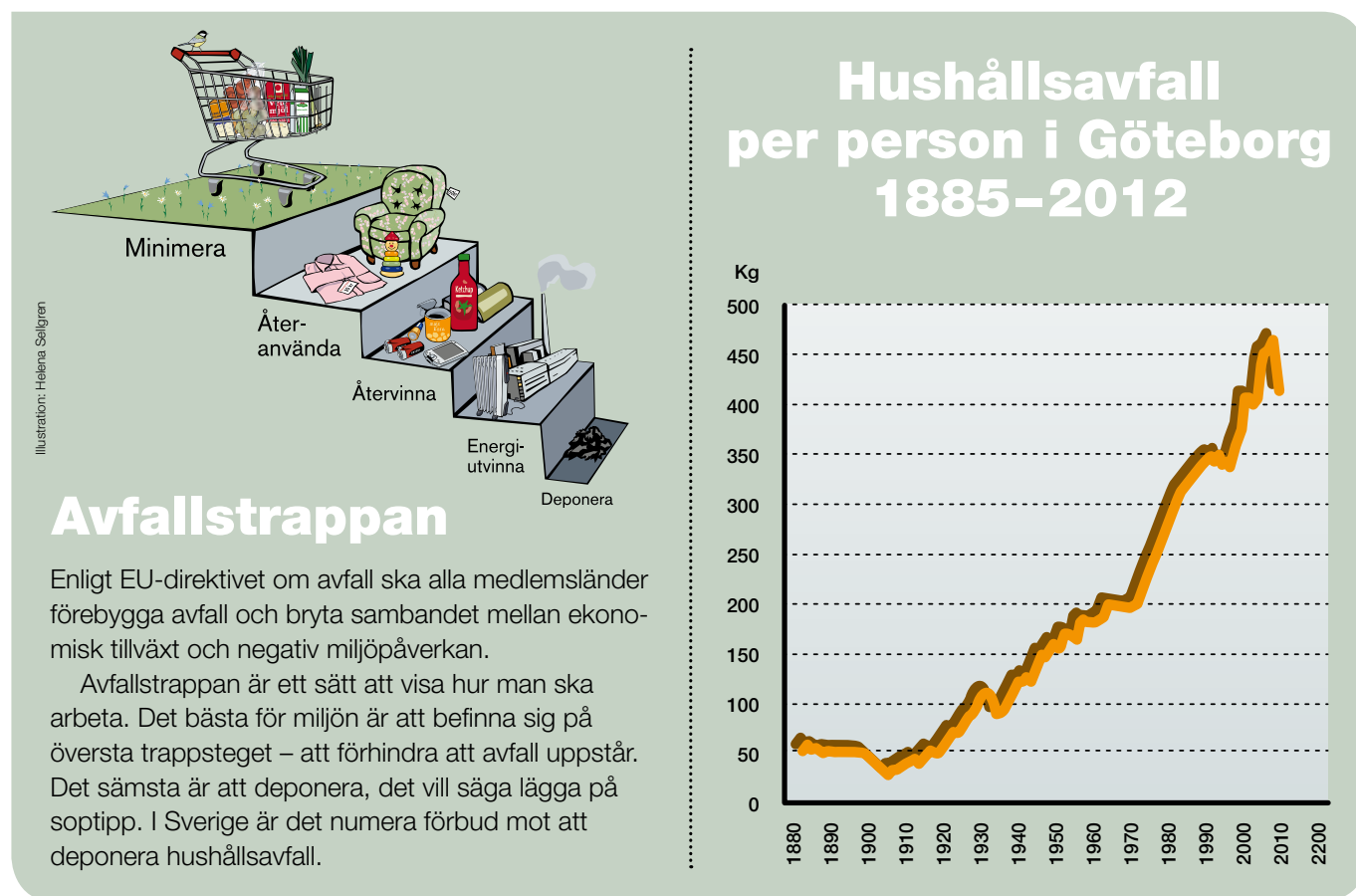
Kreera istället för att konsumera

En evig – materiell – tillväxt på en jord med begränsade resurser kan aldrig vara hållbart. Istället måste vi minska den materiella konsumtionen och öka immateriell konsumtion som

exempelvis tjänster och upplevelser. Ronnie Ljungh är inne på samma linje.

– Med politiska styrmedel kan vi premiera kvalitet, återanvändning och återvinning. Vi kan också lägga skatt på sällsynta råvaror, utsläpp, transporter och nedsmutsning. I framtiden tror jag också på att vi kan hjälpa människor att vara kreativa. Lycka är inte att köpa något man inte behöver, utan att skapa något.

1. Konsumtionsrapporten 2012, Handelshögskolan Göteborgs universitet.
2. Svensk avfallshantering 2010, Avfall Sverige.
3. Elektronikretsen.

Smart sätt att sortera rätt

Är du osäker på hur du ska sortera dina kaffekapslar, chipsrör och mjölkförpackningar med plastkork? Ladda ner Avfallsguiden till din smartphone och sök produkt. Sms:a "sorterat" till 72270 så får du en länk eller scanna koden här ovan. Läs mer på www.envarldutansopor.nu

Ge ditt tips till Naturvårdsverket!

Naturvårdsverket har tagit fram ett program för att minska mängden avfall. Fram till den 2 september 2013 har allmänheten möjlighet att lämna synpunkter och förslag till programmet. Se under fliken Förebygg avfall på www.naturvardsverket.se

Kan lycka köpas för pengar?

De allra flesta svarar nej på den frågan. Familj, vänner och god hälsa är viktigare.

Men pengar är inte oviktigt. Den senaste forskningen visar att man kan bli lite lyckligare av konsumtion, men det handlar om konsumtion för sociala ändamål. Att lägga sina pengar på gåvor och välgörenhet, upplevelser och mat kan ge glädje och tillfredsställelse.

– Tyvärr betyder inte detta att man lever mer klimatsmart, säger filosofen och lyckoforskaren Bengt Brülde. Att flyga utomlands på semester är en upplevelse som kan ge mycket lycka, men ur miljösynpunkt är det förkastligt.

Forskningen om klimatomställning, lycka och konsumtion är relativt ny, men man använder sig av äldre studier från lyckoforskningen. Till exempel pekar man på att BNP (bruttonationalprodukten)* stadigt gått upp i den rika världen, samtidigt som människors uppskattning av den egna lyckan ligger kvar på samma nivå. Likaså blir inte enskilda individer lyckligare av fler prylar om de redan har tillräckligt. Materialister, människor som värdesätter saker, är dessutom mindre lyckliga än idealister.

– Men det finns inga skäl att tro att idealister är mer miljövänliga.

Däremot kan de vara lättare att påverka, säger Bengt Brülde och konstaterar att hittills har inkomst och ekologiskt fotavtryck alltid följts åt. Den som tjänar mer förbrukar också mer resurser.

Lycka eller moral

I Naturvårdsverkets rapport "Klimatomställningen och det goda livet" för forskarna fram ett tredje alternativ för att åstadkomma en mer hållbar utveckling. Vid sidan av de vanliga förslagen om mer grön teknik och/eller förändrad livsstil, för man fram välbefinnande som en lösning på miljöproblemen. Att umgås med nära och kära, ha sex och äta gör oss mer lyckliga än shopping. Om människor insåg detta och agerade därefter skulle miljöpåverkan minska radikalt. Men Bengt Brülde är skeptisk: – Det är idioti att försöka övertyga människor om att de blir lyckligare av att leva hållbart. Istället bör vi i västvärlden minska vår konsumtion av moraliska skäl, för att gynna världens fattiga och framtida generationer. Detta oavsett hur vi själva påverkas.

* Summan av de varor och tjänster som produceras i ett land.

Här ser du vad du kan lämna till Farligt avfall-bilen

Skadliga ämnen

Starka rengöringsmedel, frätande ämnen, fotokemikalier, lösningsmedel, färg, lack, lim, bekämpningsmedel, gifter, kvicksilvertermometrar, oljeprodukter, bränslen. Tänk på att skydda ögon och hud.

Brandvarnare

Kan innehålla radioaktiva ämnen. Se till att den aldrig hamnar i hushållssoporna! Brandvarnaren innehåller dessutom ett batteri.

Batterier

Kan innehålla bl a tungmetallerna kvicksilver, kadmium och bly, som är mycket farligt för levande organismer. Många saker har inbyggda batterier, t ex leksaker och eltandborste.

Lampor och lysrör

Glödlampor innehåller bly och får inte slängas i hushållssoporna, de ska sorteras ut och lämnas hela. Lysrör, halogen- och lågenergilampor innehåller bl a kvicksilver, därför ska de behandlas som farligt avfall.

Små el- och elektronikprodukter

Hårtorkar, strykjärn, rakapparater, handverktyg, mobiltelefoner och elektroniska leksaker ska återvinnas på ett säkert och miljöriktigt sätt.

Farligt avfall-bilen har begränsat med utrymme så riktigt stora saker, t ex kyl och frys får du lämna på återvinningscentralen. Farligt avfall-bilen tar inte heller emot bildäck, hushållssopor eller avfall från företag eller verksamheter. Medicin kräver särskild hantering och ska alltid lämnas till apoteket. Kanyler läggs i en behållare som apoteket lämnar ut gratis.

Turlista på nästa uppslag

Många chanser att besöka F

De två Farligt avfall-bilarna fortsätter att rulla med sitt utökade schema. Antalet besökare stiger för varje år och därför blir det också fler turer. Bilarna gör sitt bästa för att hålla tiderna men det kan hända att det blir små förseningar. Schemat hittar du även på www.goteborg.se

Centrum

Måndag 26 augusti

18.45-19.45 Änggårdens koloniområde,
Medicinaregatan

Måndag 2 september

17.00-17.45 Odinsplatsen, åv-plats
17.00-17.45 Mariaplan, lastzon
(se även 22 okt)
18.00-18.45 Vestagatan, vid bron över
Mölnålsån
18.00-18.45 Såggatan, åv-plats
19.00-19.45 Orustgatan/Jordhyttegatan
19.15-20.00 Skanstorget, vid korvkiosken
(se även 15 okt)

Onsdag 4 september

19.00-19.45 Örgryte koloniträdgårdar,
Helmutsrogatan

Tisdag 10 september

17.00-17.45 Vegagatan, vändplats
Slottsskogen (se även
22 okt)
17.00-17.45 Fredriksdalsgatan, Shell
18.00-18.45 Chapmans torg (se även
7 okt)
18.00-18.45 Framnäsgränd 31-35
19.00-19.45 Masthuggstorget (se även
7 okt)
19.00-19.45 Kopparbunken Chalmers,
Hörsalsvägen 13

Måndag 16 september

17.00-17.45 Amiralitetsgatan 6
18.00-18.45 Kungsladugårdsgatan 108,
utanför ICA

Onsdag 18 september

17.00-17.45 Dr Forselius gata 14-18
17.00-17.45 Carlandersplatsen, åv-plats
(se även 7 okt)
18.00-18.45 Syster Estrids gata/Doktor
Westrings gata
18.00-18.45 Kapellplatsen 3, lastzon
(se även 15 okt)
19.00-19.45 Guldhedstorget
(se även 15 okt)
19.00-19.45 Dr Fries torg (se även
15 okt)

Torsdag 26 september

17.00-17.45 Gustaf Adolfs torg
17.00-17.45 Engelbrektsgatan/
Sten Sturegatan, åv-plats,
Heden
18.00-18.45 Kaserntorget/Kungsgatan 22,
lastzon
18.00-18.45 Kristinelundsgatan/
Chalmersgatan
19.00-19.45 Järntorget, vid Draken
19.00-19.45 Schillerska gymnasiet,
skolgården

Måndag 7 oktober

17.00-17.45 Chapmans torg
17.00-17.45 N Krokslätts 17-23, åv-plats
18.00-18.45 Masthuggstorget
18.00-18.45 Richertsgatan, åv-plats
19.00-19.45 Kabelgatan/Stortoppsgränd,
åv-plats
19.00-19.45 Carlandersplatsen, åv-plats

Tisdag 15 oktober

17.00-17.45 Dr Fries torg
17.00-17.45 Skanstorget, vid korvkiosken
18.00-18.45 Guldhedstorget
18.00-18.45 Sveaplan
19.00-19.45 Kapellplatsen 3, lastzon
19.00-19.45 Frigångsgatan, Apoteket

Tisdag 22 oktober

17.00-17.45 Mariaplan, lastzon
18.00-18.45 Fjällgatan 13
19.00-19.45 Vegagatan, vändplats,
Slottsskogen

Torsdag 24 oktober

19.00-19.45 Blåvalsgatan 10, åv-plats

Nordost

Tisdag 27 augusti

17.00-17.45 Klaras ängar, koloniområde
18.00-18.45 Lärjeheds fritidsområde,
Långavallsgatan 1
19.00-19.45 Sörbackens koloniområde,
Vitormsgången

Onsdag 4 september

17.00-17.45 Angereds centrum, grönsaks-
affären, Hjulplogsgatan
(se även 17 okt)
18.00-18.45 Rappedalsvägen 11, åv-plats
19.00-19.45 Titteridamshöjden 11

Torsdag 12 september

17.00-17.45 Beväringssgatan 9, åv-plats
17.00-17.45 Brahegatan 11, vid
Medborgarhuset
18.00-18.45 Kortedalsvägen/Edwin
Ahlqvists väg
18.00-18.45 Lars Kaggsgränd 34,
Bellevue, vid affärerna
19.00-19.45 Kalendervägen 32, åv-plats
19.00-19.45 Slättängsgatan/Herman
Jonssonsgatan, Utby Handel

Måndag 23 september

17.00-17.45 Olofstorp, Lerumsvägen 3,
pendelparkering
17.00-17.45 Linnarhultsvägen 3, åv-plats
18.00-18.45 Torvhöjsgården, Björsared,
åv-plats
18.00-18.45 Eriksbo Västergårde 4, åv-plats
19.00-19.45 Gråbovägen, ICA Gunnilse,
åv-plats
19.00-19.45 Bondegården, parkering ICA

Onsdag 25 september

17.00-17.45 Januarigatan 7, Kortedala
åv-plats
18.00-18.45 Östra Midvintersgatan
vid affären, åv-plats
19.00-19.45 Kortedala torg, Hundrars-
gatan 23, åv-plats

Tisdag 1 oktober

17.00-17.45 Bergsgårdsgården, åv-plats
17.00-17.45 Hammarkulletorget,
vändzon/åv-plats
18.00-18.45 Bredfjällsgatan, Tomaskyrkan
18.00-18.45 Hammarkroken, åv-plats
19.00-19.45 Sandspåret, åv-plats
19.00-19.45 Stekastigen, åv-plats

Onsdag 9 oktober

17.00-17.45 Gårdstens centrum,
Muskotgatan, affären
17.00-17.45 Rosmaringatan 37-53
18.00-18.45 Timjansgatan, åv-plats
18.00-18.45 Lövgårdens centrum,
bokbusszon
19.00-19.45 Kryddnejlikegatan/
Kryddväxtgatan
19.00-19.45 Kummigatan, åv-plats

Torsdag 17 oktober

17.00-17.45 Angereds centrum, grönsaks-
affären, Hjulplogsgatan
17.00-17.45 Astronomgatan 25,
vändplats
18.00-18.45 Rannebergens centrum,
åv-plats, bokbusszon
18.00-18.45 Rymdorget, Tellusgatan,
åv-plats
19.00-19.45 Fjällbruden 5-7
19.00-19.45 Stora Björn, åv-plats

Hisingen

Måndag 26 augusti

17.00-18.00 Lundby koloniträdgårdar,
Lantmannagatan

Onsdag 28 augusti

17.00-18.00 Lilleby fritidsby, Sillvik
18.30-19.30 Brännekullavägen åv-plats
(vid telestation)

Tisdag 3 september

17.00-17.45 Stora Tolsereds väg,
Gerrebacka, åv-plats
17.00-17.45 Skra Bro/Linas Lycka,
åv-plats
18.00-18.45 Lillekärr Södra 49, Amaryllis-
blomman, Kärra centrum
(se även 23 okt)
18.00-18.45 Söve Stationsväg, Söve station
åv-plats
19.00-19.45 Ekebygatan, åv-plats
19.00-19.45 Fagerdalsvägen, koloniområde

Farligt avfall-bilarna

Onsdag 11 september

- 17.00-17.45 Wieselgrensplatsen Nordanvindsg 2A-2E (se även 16 okt)
- 17.00-17.45 Sannegården, ICA Kvantum
- 18.00-18.45 Eriksberg, Coop Extra
- 18.10-19.00 Tuve torg, vändplats vid kyrkan (se även 8 okt)
- 19.00-19.45 Eriksberg, Valskvarnsgatan, åv-plats
- 19.20-20.00 Selma Lagerlöfs torg, utanför Fiskhallen (se även 8 okt)

Måndag 16 september

- 19.15-20.00 Torslanda torg, vid Hemköp (se även 23 okt)

Torsdag 19 september

- 17.00-17.45 Utmarksgatan/Dysiksgatan
- 18.00-18.45 Bjurslättstorg 1 (se även 16 okt)
- 19.00-19.45 Blidvädersgatan 2, åv-plats (se även 22 okt)

Måndag 30 september

- 17.00-17.45 Torslanda, ICA Maxi
- 17.00-17.45 Kyrkbytorget
- 18.00-18.45 Hällsviksvägen, åv-plats
- 18.00-18.45 Sunnerviksgatan 38, utanför Jätttestensskolan
- 19.00-19.45 Hjuviks bryggväg/Hjuviksvägen
- 19.00-19.45 Toredalsgatan/Skänningegatan, åv-plats

Tisdag 8 oktober

- 17.00-17.45 Selma Lagerlöfs torg, utanför Fiskhallen
- 17.00-17.45 Åketorpsgratan, åv-plats
- 18.00-18.45 Brunnsbotorget
- 18.00-18.45 Sandbanksvägen, lastzon, vid panncentralen
- 19.00-19.45 Stora Arödsgatan/Tofsvipegatan
- 19.00-19.45 Tuve torg, vändplats vid kyrkan

Onsdag 16 oktober

- 17.00-17.45 Gullrisgatan 1, åv-plats
- 17.00-17.45 Kvilletorget
- 18.00-18.45 Bjurslättstorg 1
- 18.00-18.45 Övre Hallegatan/Rambergsskolan
- 19.00-19.45 Bjurslättsliden 2
- 19.00-19.45 Wieselgrensplatsen, Nordanvindsgatan 2A-2E

Tisdag 22 oktober

- 17.00-17.45 Blidvädersgatan 2, åv-plats
- 18.00-18.45 Friskvåderstorget, åv-plats
- 19.00-19.45 Dagdroppegatan, ICA

Onsdag 23 oktober

- 17.00-17.45 Torslanda torg, vid Hemköp
- 17.00-17.45 Lillekärr Södra 49, Amaryllisblomman, Kärra centrum
- 18.00-18.45 Runskriftsgatan 1, vid Willys
- 18.00-18.45 Blankversgatan 1, åv-plats
- 19.00-19.45 Lillebyvägen/ Kongahällavägen, korvkiosken
- 19.00-19.45 Wadköpingsgatan/Hjalmar Bergmans gata, bobutiken

Väster

Torsdag 29 augusti

- 17.00-18.00 Letsegården, koloniområde

Torsdag 5 september

- 17.00-17.45 Billdals Bokväg 1, Lindåsskolan
- 17.00-17.45 Spektrumsgatan, ICA Åkered, åv-plats (se även 10 okt)
- 18.00-18.45 Lilla Skintebovägen, åv-plats (se även 10 okt)
- 18.00-18.45 Hammarvägen/Näsets kyrka
- 19.00-19.45 Brottkärrsmotet, ICA Kvantum
- 19.00-19.45 Hagkroksvägen 1, Vålens koloniområde, åv-plats

Måndag 16 september

- 17.00-17.45 Frölunda torg, Näverlursgatan 2 (se även 21 okt)
- 18.00-18.45 Opaltorget, busshållplats (se även 21 okt)
- 19.00-19.45 Påvelunds centrum (se även 10 okt)

Torsdag 19 september

- 17.00-17.45 Starbåtsgratan, ICA
- 18.00-18.45 Lokattsbacken
- 19.00-19.45 Silltrutgatan/Skrattmåsgatan

Tisdag 24 september

- 17.00-17.45 Antennngatan, åv-plats, mitt emot nr 45 (se även 24 okt)
- 17.00-17.45 Altplatsen, Gitarrgatan 5, åv-plats
- 18.00-18.45 Askims Domarringsväg 97, åv-plats
- 18.00-18.45 Bildradiogatan 57-61, utanför garage
- 19.00-19.45 Nergårdsvägen 11, åv-plats
- 19.00-19.45 Svängrumsgatan 57, Flatåskyrkan

Onsdag 2 oktober

- 17.00-17.45 Axel Dahlströms torg
- 17.00-17.45 Fyrktorget
- 18.00-18.45 Marklandsgatan, Statoil
- 18.00-18.45 Nitaregatan/Ekehöjdsgatan, åv-plats
- 19.00-19.45 Änggårdsgatan/Kroppåsstigen, lekplats
- 19.00-19.45 Grimmeredsvägen 99

Torsdag 10 oktober

- 17.00-17.45 Lilla Skintebovägen, åv-plats
- 17.00-17.45 Persikogatan 2
- 18.00-18.45 Påvelunds centrum
- 18.15-19.00 Altplatsen, Gitarrgatan 5, åv-plats
- 19.00-19.45 Bärnstensgatan, OK Q8
- 19.15-20.00 Spektrumsgatan ICA Åkered, åv-plats

Måndag 21 oktober

- 17.00-17.45 Smaragdgratan 4, åv-plats
- 17.00-17.45 Topasgatan 57, Boservice
- 18.00-18.45 Björkhöjdsgatan 1, åv-plats
- 18.00-18.45 Frölunda torg, Näverlursgatan 2
- 19.00-19.45 Opaltorget busshållplats
- 19.00-19.45 Munspelsgatan/Säckpipegatan

Lämna saker till

MYRORNA

Har du en lampa som fungerar, kläder du inte använder eller kaffekoppar som inte får plats i skåpet? Lämna det till Myrornas lastbil som följer med på Farligt avfall-bilarnas turer. Sakerna säljs och förtjänsten går oavkortat till Frälsningsarméns sociala verksamhet.

Torsdag 24 oktober

- 17.00-17.45 Toftaåsgatan 5, åv-plats
- 18.00-18.45 Antennngatan, åv-plats, mitt emot nr 45

Öster

Tisdag 29 augusti

- 18.45-19.45 Torpa koloniområde, Torpagatan

Onsdag 4 september

- 17.00-17.45 Lilla Hökegatan (Olskrokstorget), vändzon (se även 14 okt)
- 18.00-18.45 Prästgårdsg/Danska vägen, åv-plats (se även 17 sep)

Måndag 9 september

- 17.00-17.45 Stabbetorget 2 (se även 14 okt)
- 17.00-17.45 S:t Sigfrids Plan 5-8, SE-banken (se även 3 okt)
- 18.00-18.45 Trätorget (se även 14 okt)
- 18.00-18.45 S:t Sigfridsgatan/Skårsgratan pepparkaksbageriet (se även 3 okt)
- 19.00-19.45 Träkilsgratan 2, åv-plats
- 19.00-19.45 Mejerigatan (Ostkupan), åv-plats (se även 3 okt)

Tisdag 17 september

- 17.00-17.45 Kärralundsg/Welandergratan
- 17.00-17.45 Bromeliusgatan, åv-plats
- 18.00-18.45 Bögatan/Anders Zornsgatan (åv-plats)
- 18.00-18.45 Lilla Munkebäcksgatan, ICA
- 19.00-19.45 Prästgårdsg/Danska vägen, (åv-plats)
- 19.00-19.45 Morängatan 11, åv-plats (se även 14 okt)

Onsdag 25 september

- 17.00-17.45 Kyrkåsgatan 16, vändplats
- 18.00-18.45 Spelmansgatan/ Spelmansplatsen
- 19.00-19.45 Solrosgatan, vändzon

Torsdag 3 oktober

- 17.00-17.45 Fräntorpsgratan 8, åv-plats
- 17.00-17.45 Mejerigatan (Ostkupan), åv-plats
- 18.00-18.45 Hagforsgratan 6, vändzon
- 18.00-18.45 S:t Sigfridsgatan/Skårsgratan, pepparkaksbageriet
- 19.00-19.45 Kaggeledstorget
- 19.00-19.45 S:t Sigfrids plan 5-8, SE-banken

Måndag 14 oktober

- 17.00-17.45 Bagaregårdsgatan 5-7, skolan
- 17.00-17.45 Morängatan 11, åv-plats
- 18.00-18.45 Schéelegatan 6, bokbusszon
- 18.00-18.45 Stabbetorget 2
- 19.00-19.45 Lilla Hökegatan (Olskroks-torget), vändzon
- 19.00-19.45 Trätorget

Välldoftande & Vacker

– till vilket pris som helst?

Ren, fräsch, välldoftande och vacker. Produkterna i ditt badrumsskåp utlovar hälsa och skönhet. Men i vissa fall har de motsatt effekt. De kan vara direkt farliga, både för dig själv och för miljön.

I Sverige använder vi mer än 100 ton kosmetika och hudvårdsprodukter varje dag. I butikerna finns hyllmeter med krämer för fötter, händer, tänder, dagen, natten. Listan är oändlig. Dessa produkter innehåller mer än 7 000 ingredienser som inte är kontrollerade av Läkemedelsverket. Istället är det tillverkarna själva som ska ta ansvar för att produkterna inte innehåller hälso- och miljöskadliga ämnen, något som inte alltid görs (när effekterna är omtvistade). Därför måste du själv hålla koll på vad förpackningarna innehåller. Att läsa den finstilta innehållsdeklarationen är inte det enklaste, men det kan vara värt besväret.

Till exempel innehåller viss kosmetika konserveringsmedlet parabener. Propylparaben och butylparaben har i ett antal omdebatterade undersökningar kopplats till ökad

risk för testikelcancer, försämrad sperma och bröstcancer. Vissa studier har också visat att parabenen är hormonstörande och kan ge cancer.

Skadar vattenlevande djur

Andra produkter, som marknadsförs som antibakteriella eller luktfria, innehåller silversalter. När salterna kommer ut i naturen, via avloppsvattnet, kan de omvandlas till silverjoner som är giftigt för fiskar och andra vattenlevande djur. Man misstänker även att den ökande silveranvändningen i produkter som träningskläder och skönhetsmedel kan göra bakterier resistent.

Så innan du köper hem en ny flaska till ditt badrumsskåp, ställ dig frågan om du verkligen behöver den. Är den värd sitt pris?

Några tips:

- Köp bara produkter som har innehållsförteckning.
- De första 4–8 ingredienserna på INCI-listan brukar vara huvuddelen av en produkt så håll koll på dem. (INCI betyder International Nomenclature Cosmetic Ingredients. Alla kosmetiska produkter inom EU måste ha denna innehållsförteckning).
- Använd koncentrerade produkter och dosera rätt.
- Miljömärkta och certifierade produkter är ofta ett bättre alternativ än motsatsen.

Mer information finns på www.goteborg.se. Sök på "kosmetiska produkter".

Källa: Badskumt av Katarina Johansson www.lakemedelsverket.se

Smörj inte avloppet

Olja, smör och annat fett ställer till stora problem i avloppsrören.

När det rinnande fett kommer ner i röret kyls det av och stelnar. Fettet fastnar på rörets insida och kan orsaka stopp. Om det sker i ditt hus kan du drabbas av översvämning. Då måste du eller din fastighetsägare rensa rören, vilket kan bli dyrt och tidskrävande. Om det sker i det kommunala avloppsnätet rycker förvaltningen kretslopp och vatten ut. Förra året avlägsnade vi 129 stopp, varav merparten var orsakade av fett. Gammalt fett kan också bilda svavelväte, en giftig gas som skadar ledningarna och de som jobbar med dem.

Därför vill vi att du torkar ur stekpannan med lite hushållspapper innan du diskar den. Om du friterat, håll den överblivna oljan en i mjölkkartong med skruvkrok eller plastburk med lock och släng i soporna.

1 Veckla ut påsen och platta till botten. På påsen står all information du behöver för att lyckas med sorteringen.

2 Ställ påsen i hållaren. Lägg allt matavfall i påsen men låt våta rester rinna av först. Fyll inte längre upp än till den streckade linjen.

3 Byt påse efter några dagar även om den inte är full. Vik ner kanten och lämna påsen i behållaren för ditt matavfall.

Håll matavfallet torrt och fräscht med påshållaren

Matavfallsinsamling behöver inte vara kladdigt, jobbigt och lukta illa. Tvärtom kan det vara torrt, lätt och rent. På köpet får du tillfredsställelsen av att ha gjort en miljöinsats.

Göteborgarna är duktiga på att sortera ut matavfall. Förra året samlades 32 procent in. Men vi behöver öka andelen. Därför frågade förvaltningen kretslopp och vatten de göteborgare som inte sorterar varför. Vi har då fått två argument: dels att det luktar illa och är kladdigt, dels att de är för lata och bekväma.

Det första har vi en bra lösning på. Den heter påshållaren är gratis och ingår i alla våra matavfallsabonnemang. Den bruna matavfallspåsen är gjord för att stå i denna ställning och gör att påsen hålls torr. På så sätt slipper man illaluktande och blöta påsar som går sönder på vägen till soprummet.

Det andra, bekvämligheten, är mer av ett tankefel. Bananskal, kaffesump och matrester måste ändå bäras ut från lägenheten. Om det sker i soppåsen eller i matavfallspåsen spelar kanske inte så stor roll. Vikten och ansträngningen blir densamma.

Däremot spelar insatsen stor roll för miljön eftersom matavfallet blir biogas och näringsrik jord.

Har du ingen påshållare så kontakta din fastighetsägare och be att få en. De kan i sin tur beställa påshållare från kretslopp och vatten.

Barntävling

– Ge bort en miljövänlig present

Tävling för dig
som är 12 år
eller yngre!

Prylar har ofta färdats långt och innehåller ibland ämnen som inte är bra för naturen. Dessutom blir de så småningom sopor som måste tas om hand. Men när någon fyller år eller firar något vill man ju gärna ge en present! Kan du komma på en gåva som inte ger några sopor?

Skriv ner den och skicka till oss tillsammans med en teckning av presenten. Adress: Kretslopp och vatten, Box 123, 424 23 Angered. Du kan också fotografera din idé och e-posta den till: info@kretsloppochvatten.goteborg.se

Märk kuvertet eller e-posten med "Barntävling". Glöm inte namn och adress. Tävligen pågår till 15 oktober.

**Du kan också ge bort den på riktigt.
Här intill finns ett presentkort du
kan klippa ut och använda.**

1:a pris är ett besök på Universeum för två personer
En jury på kretslopp och vatten utser vinnaren.

Tävling

Skriv en limerick på temat **konsumtion och lycka**

Skicka den till: info@kretsloppochvatten.goteborg.se eller Kretslopp och vatten, Box 123, 424 23 Angered. Märk kuvertet eller e-posten med "Vuxentävling". Glöm inte namn och adress. Tävligen pågår till 15 oktober. 1:a pris är ett periodkort på Västtrafik, värde 505 kr. En jury på kretslopp och vatten utser vinnaren.

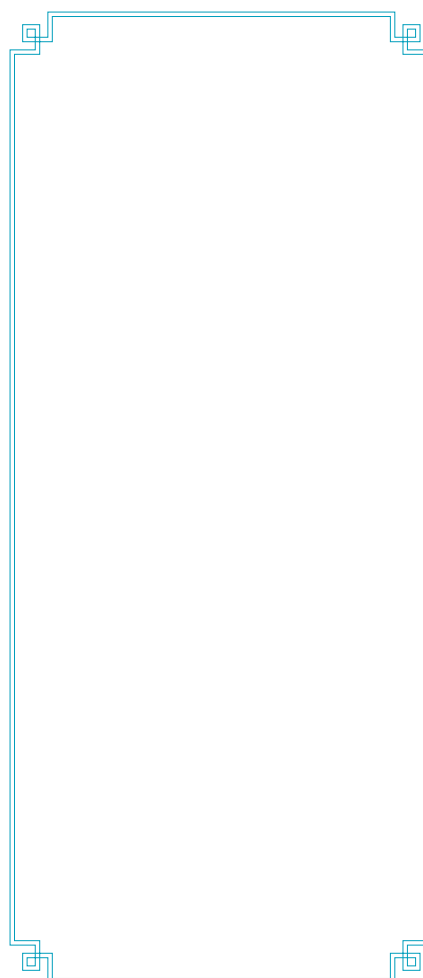
Klipp ut och vik

Presentkort

Detta kort gäller för:

Mottagare:

Giltigt till och med:

Tipsa oss om vattenläckor!

En fontän i trottoaren, ett översvämmat torg eller en sjö på gatan. Vattenläckor kan se lite olika ut, men det är alltid viktigt att snabbt laga dem för att minska kostnader och förebygga skador.

Förra året inträffade cirka 300 vattenläckor i Göteborg. Kostnaden för att laga rören, återställa marken och reparera skadade fastigheter var 45 miljoner kronor. Om läckan upptäcks tidigt kan man spara åtskilliga kronor. Därför vill vi uppmana dig att höra av dig om du ser att det läcker vatten någonstans. Ring till kretslopp och vattens driftcentral på tel 368 70 70 eller e-posta till driftcentralen@kretslopp-ochvatten.goteborg.se

ÅVC-familjen

- möjlighet att lämna sopor i kranskommunerna

Har du närmare till en återvinningscentral i kranskommunerna? I så fall kan du lämna ditt avfall där. ÅVC-kortet för Göteborg gäller även i Ale, Härryda, Kungsbacka, Lerum, Mölndal och Partille. Oavsett var du lämnar avfallet är antalet fria besök – för Göteborgs del sex – desamma. Observera att öppettider och typ av avfall som tas emot kan skilja sig något mellan stationerna. På www.goteborg.se kan du få mer information om respektive central.

Kretslopp lägenhet

ges ut av förvaltningen kretslopp och vatten i Göteborg och skickas till alla som bor i lägenhet i Göteborgs stad.

Telefon kundservice

031-368 27 00, helgfri
mån, tis, tors, fre
kl 7-16, ons kl 9-16.

Postadress

Kretslopp och vatten
Box 123, 424 23 Angered

E-post

kretsloppochvatten@goteborg.se

Webbadress

www.goteborg.se

Redaktör

Ulrika Naezer,
kretslopp och vatten

Produktion

Tre Art Reklambyrå AB

Repro och tryckning

Ruter AB
Papper: WFU
Amber Graphic

